LMA Jaunosios akademijos 2023 m. veiklos ataskaita

Ieva Plikusienė, Viktorija Vaštakaitė-Kairienė

2024 m. sausio 23 d.

1.

LMAJA vadovybė

2023 m. dviejų metų kadencijai išrinkta LMAJA vicepirmininkė

Dr. Rūta Ubarevičienė

Humanitariniai ir socialiniai mokslai
Lietuvos socialinių mokslų centras

LMAJA Biuras nuo 2024 m.

Dr. Lina Mikoliūnaitė
Fiziniai mokslai

Dr. Mantas Povilaitis
Technologijos mokslai

Dr. Karolis Ažukaitis
Biomedicinos mokslai

Dr. Paulina Želvienė
Humanitariniai ir socialiniai mokslai

Dr. Monika Toleikienė
Žemės ūkio mokslai

Europos jaunosios akademijos narė 2023-2029

Dr. Viktorija Vaštakaitė-Kairienė
Žemės ūkio mokslai, LMAJA
vicepirmininkė iki 2024 m.

2.

LMAJA narių apdovanojimai

Tarptautiniai apdovanojimai

Doc. Dr. PAULINAI ŽELVIENEI skirtas Europos trauminio streso tyrimų asociacijos (ESTSS) geriausios jaunosios mokslininkės apdovanojimas „Young Minds in Psychotraumatology Award 2023“ už nuoseklią ir kryptingą veiklą psichotraumatologijos srityje.

Tarptautiniai apdovanojimai

Doc. Dr. Mantui Šimėnui įteiktas 2023 m. John Weil jaunojo tyrėjo apdovanojimas.

VU rektoriaus premija

Už išskirtinius metinius mokslo pasiekimus, indėlį plėtojant mokslą universitete ir Lietuvoje ir keliant universiteto mokslo prestižą pasaulyje 2023 metais VU Rektoriaus mokslo premija įteikta doc. dr. Karoliui Ažukaičiui.

LMT jaunųjų mokslininkų stipendijos

Dr. Vitai Lėlei už darbą „*Galvijų priešpienio biologinio ir cheminio profilio modeliavimas taikant tvarius sprendimus efektyvesnei galvijininkystei*“.

Dr. Mantui Šimėnui už darbą „*Fazinių virsmų naujuose maišytuose hibridiniuose perovskituose spektroskopiniai tyrimai*“.

Metų europietės apdovanojimas

Doc. Dr. Ieva Plikusienė viešo balsavimo metu portale lrt.lt išrinkta metų europiete už Vilniaus vardo garsinimą Europoje. Šiuos rinkimus organizavo portalas lrt.lt, Lietuvos respublikos užsienio reikalų ministerija ir nevyriausybinė organizacija „Europiečių judėjimas“.

3.

LMAJA narių posėdžiai

Visuotinis susirinkimas

2023 m. vasario 13 d. vyko nuotoliniu būdu.

Jo metu patvirtintas metinis LMAJA veiklos planas.

LMAJA išvažiuojamasis posėdis

2023 m. birželio 15 d. Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU) Veterinarijos akademijoje vyko LMA Jaunosios akademijos narių išvažiuojamasis posėdis „Nuo gyvūnų gerovės iki produkcijos kokybės“. Posėdžio dalyvius pasitiko ir pasveikino akad. Antanas Sederevičius.

LMAJA lankėsi Visorių technologijų parke

LMAJA išvažiuojamasis posėdis į VU centrinius rūmus

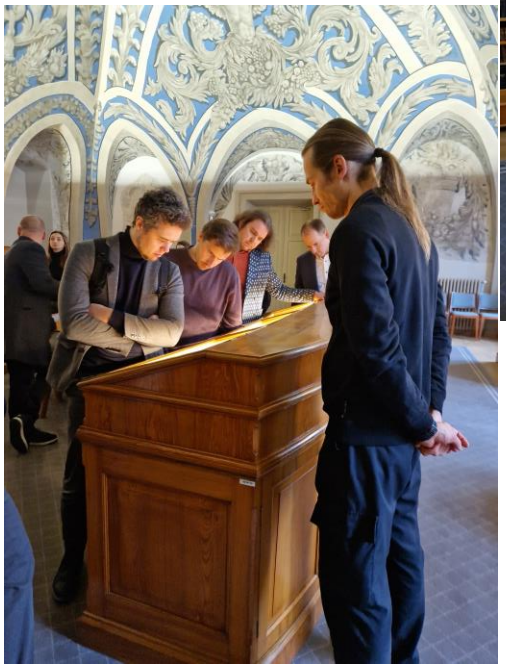

4.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Europos jaunosios akademijos susitiko Stokholme

EUROPOS JAUNŲJŲ AKADEMIJŲ ATSTOVAI RINKOSI STOKHOLME APTARTI AKADEMINĖS LAISVĖS

2023 m. gegužę Švedijos jaunoji akademija pakvietė visų Europos jaunųjų akademijų (ENYA, *European National Young Academies*) atstovus į Stokholmą dalyvauti diskusijose apie Europos mokslinių tyrimų ateitį.

Atsižvelgdama į ENYA susitikimą ir Švedijos pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai, Švedijos jaunoji akademija taip pat surengė tarptautinę konferenciją „Akademinė laisvė naujoje eroje“.

Susitikime dalyvavo LMAJA pirmininkė I. Plikusienė ir vicepirmininkė V. Vaštakaitė-Kairienė

Europos jaunosios akademijos pasirašė akademinės laisvės chartiją

The Charter

To meet the economic, institutional, and political challenges that academia faces, we call upon our governments and institutions for science and higher education to protect academic freedom and its attendant rights:

1. Freedom of teaching: The freedom of scholars to determine educational content, learning methods, and forms of evaluation.
2. Freedom of research: The freedom of scholars to define research questions and pursue these using the research methods of their choosing.
3. Freedom to disseminate: The freedom of scholars to engage in evidence-based communication with colleagues, scientific communities, and the wider public and to freely choose how to do so.

Safeguarding these freedoms requires:

- Protection in law;
- the availability of funding for curiosity-driven research, in parallel with other types of funding;
- sufficient resources for a functional work environment;
- a transparent, independent, and scholar-led recruitment process;
- the availability of secure and permanent employment;
- shared governance, i.e., the right of scholars to participate in the decision-making in their institutions.

We recognize that academic freedom is not absolute and comes with responsibilities, including adhering to professional and ethical standards. Academic freedom comes with an obligation to create an inclusive, collegial, and responsible academic community, conducive to curiosity and exchange.

Through this charter, we commit to a vision of a free academia.

YOUNG ACADEMY FINLAND
ESTONIAN YOUNG ACADEMY OF SCIENCES
Die Junge Akademie
GLOBAL YOUNG ACADEMY
HUNGARIAN YOUNG ACADEMY
Latvijas Jauno zinātnieku apvienība
SVERIGES UNGA AKADEMI
swiss young academy
Akademiet for yngre forskere
The Young Academy of Norway
PAN Akademia Młodych Uczonych
RSE YOUNG ACADEMY OF SCOTLAND
UKYoung Academy

www.academicfreedom.eu

Susitikimas su SAPEA valdyba

Kovo 14 d. Lietuvos mokslų akademijos Jaunosios akademijos vicepirmininkė ir Europos jaunosios akademijos narė dr. **Viktorija Vaštakaitė-Kairienė** susitiko su Europos akademijų tinklų konsorciumo (SAPEA) valdyba. Dr. V. Vaštakaitė-Kairienė atstovavo Jaunųjų akademijų mokslo patariamajai struktūrai (YASAS). Nuo 2022 m. dr. V. Vaštakaitė-Kairienė yra viena iš penkių YASAS valdybos narių.

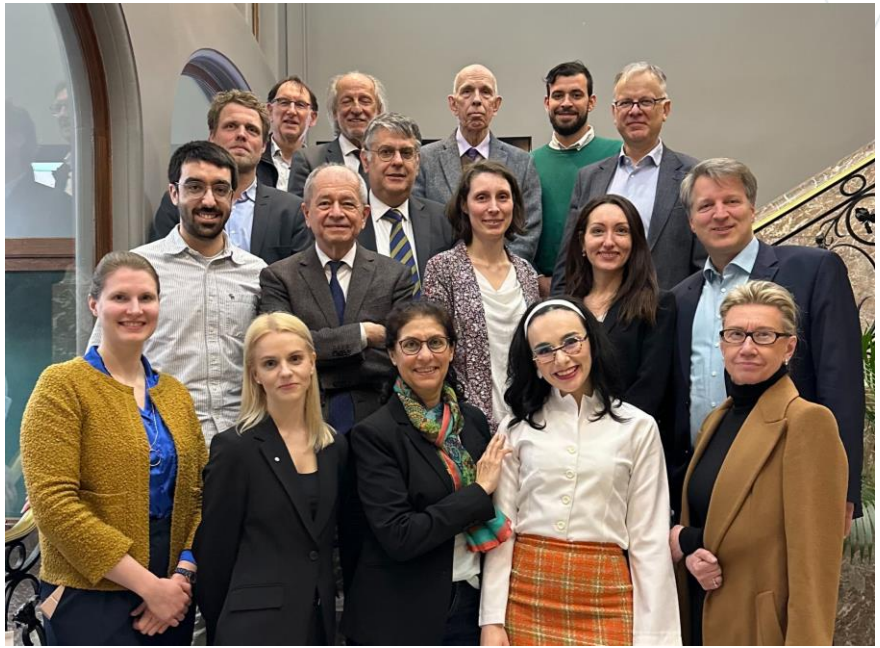

Šiaurės-Baltijos šalių jaunųjų akademijų susitikimas

Lietuvos mokslų akademijos Jaunosios akademijos **(LMAJA) pirmininkė Ieva Plikusienė ir vicepirmininkė Viktorija Vaštakaitė-Kairienė** dalyvavo Šiaurės ir Baltijos šalių jaunųjų akademijų susitikime, kuris vyko rugsėjo 7–8 dienomis Norvegijos mokslų ir literatūros akademijoje, Osle.

Coalision for Advancing Research Assessment

- LMAJA kartu su LMA tapo CoARA (angl. Coalition for Advancing Research Assessment) nare.
- Rūtos Ubarevičienės kandidatūra buvo pateikta į CoARA valdybą.

CoARA
Coalition for Advancing Research Assessment

LMAJA KARTU SU 30 KITŲ ŠALIŲ JAUNŲJŲ AKADEMIJŲ IR GYA PASIRAŠĖ BENDRĄ DOKUMENTĄ, SKATINANTĮ ĮTRAUKTI FUNDAMENTINĮ MOKSLĄ SIEKIANT TVARAUS VYSTIMOSI

GLOBAL YOUNG ACADEMY

A Call for Action from Young Academies and Young Associations: Reaffirming the Role of Fundamental Sciences in Achieving Sustainable Development through Enhanced and Equitable Support of Fundamental Research and Early- to Mid-Career Researchers

December 2023

Nuorodą į dokumentą: *https://globalyoungacademy.net/wp-content/uploads/2023/12/IYBSSD-Statement-final-Dec2023-incl-logos.pdf*

Berlyno-Brandenburgo tiksliųjų ir humanitarinių mokslų akademija

Diskusija skirta jaunųjų mokslininkų tinklui tarp Rytų ir Vakarų Europos šalių “Young Network TransEurope” (YNT) steigti vyko 2023 gegužės mėn. Berlyne.

Dalyvavo LMAJA pirmininkė **Doc. Dr. Ieva Plikusienė**

5.

Ekspertinė veikla

Jaunųjų akademijų mokslo patariamoji struktūra (YASAS)

Dr. Gražina Korvel SAPEA darbo grupėje *„Successful and timely uptake of Artificial Intelligence in science in the EU“* kaip YASAS atstovė iš Lietuvos.

SAPEA
Science Advice for Policy by European Academies

LMAJA pirmininkė dalyvavo diskusijoje apie mokslo politikos formavimą Europoje popandeminiu laikotarpiu su 7 šalių atstovais

Dalyvavimas diskusijoje “Building capacity for evidence-informed policymaking in governance and public administration in a post-pandemic Europe”, kurią organizavo LMA.

Dalyvavimas L‘Oreal-UNESCO programos „Moterims moksle“ paraiškų vertinime ir apdovanojimuose

LMAJA pirmininkė I. Plikusienė buvo 2023 m. programos „Moterims moksle“ paraiškų Lietuvoje vertinimo komisijos pirmininkė. Kartu su LMA prezidentu ir viceprezidentu dalyvavo pagal šią programą teikiamų apdovanojimų Baltijos šalių mokslininkėms ceremonijoje Taline. Renginio metu I. Plikusienė taip pat dalyvavo panelinėje diskusijoje apie moterų įtraukties į mokslą svarbą.

- LMA aukštųjų mokyklų studentų geriausių mokslinių darbų konkurso paraiškų vertinimas (LMAJA nariai ir narės)
- Kandidatų Kazio Griniaus vardinei stipendijai gauti paraiškų vertinimas (LMAJA nariai ir narės)
- L'Oreal-UNESCO programos „Moterims moksle" paraiškų vertinimas (I. Plikusienė, J. Skiecevičienė)
- K. Ažukaitis išrinktas Europos Vaikų Nefrologų Draugijos (European Society for Pediatric Nephrology) organizacinio komiteto nariu.
- Dalyvavimas Lietuvos Respublikos seimo ateities komiteto posėdžiuose (G. Korvel, M. Šimėnas, V. Vaštaikaitė-Kairienė, I. Plikusienė, P. Prakas, P. Želvienė)
- Dalyvavimas tarptautinės magnetinių rezonansų draugijos AMPERE komiteto veikloje (V. Klimavičius)
- Dalyvavimas GMO ekspertų prie LR aplinkos ministerijos komitete (G. Gasiūnas)
- Dalyvavimas ŠMSM darbo grupėje, skirtoje studentų ir doktorantų finansinių iššūkių sprendimams (M. Šimėnas).
- Įsteigtos Lietuvos kvantinių technologijų asociacijos nariu tapo M. Šimėnas.

5.

Bendradarbiavimas su Mokslininkų rūmais, konferencijos ir renginiai

L‘Oreal-UNESCO programos „Moterims moksle“ paraiškų rengimo mokymai

L‘Oreal-UNESCO programos „Moterims moksle“, įgyvendinamos kartu su LMA paraiškų rengimo mokymai ir konsultacija vyko nuotoliniu būdu ir susilaukė didelio susidomėjimo. Į mokymus užsiregistravo apie 70 dalyvių, nuotoliu dalyvavo virš 50.

Po šių mokymų buvo pateikta dvigubai daugiau paraiškų nei pernai.

LMAJA palaikomas renginys „Mokslinio sąžiningumo kultūros formavimas“

Spalio 3 d. VU Mokslinės informacijos ir komunikacijos centre įvyko Vilniaus universiteto, VU Medicinos fakulteto ir VU Gyvybės mokslų centro organizuotas ir LMAJA palaikomas renginys „Mokslinio sąžiningumo kultūros formavimas“.

LMAJA pirmininkė ir vicepirmininkė dalyvavo susitikime su ŠMSM ministre moterų ir mergaičių moksle dienos proga

Mokslinis tarpdisciplininis seminaras Vilnius: laikas ir amžininkai

Vilniaus arkikatedros varpinės laikrodžio nuotr.
Vilniaus arkivyskupijos Bažnytinio paveldo muziejus

Academia Junior
LITHUANIAE ACADEMIA SCIENTIARUM

2023 m. spalio 24 d. (antradienis) 13 val.
Lietuvos mokslų akademijos (LMA) mažoji konferencijų salė,
Gedimino pr. 3, Vilnius

„Baltijos turo“ metu tarptautinė visuomenės geografų komanda lankėsi LMA ir susitiko su prezidentu

Lietuvos “Urbanistinis forumas“. Į diskusiją apie miestų tvarumą pakviesta Rūta Ubarevičienė

LMA ir LSMC organizuotojoje konferencijoje „Iššūkiai gerovės visuomenei Lietuvoje: senėjimas, būstas, teritorinė nelygybė“ pranešimą pristatė LMAJA narė Rūta Ubarevičienė

LMAJA nariai susitiko su gimnazistais magnetinio rezonanso laboratorijose

LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“ renginys „Mokslo žinių dienas“ Vilniaus universiteto magnetinio rezonanso laboratorijose (Elektronų paramagnetinio rezonanso ir Branduolių magnetinio rezonanso). Moksleivius priėmė **dr. Mantas Šimėnas** ir **dr. Vytautas Klimavičius.**

„Mokslo žinių dienos“ nuotolinė paskaita „Dirbtinio intelekto kuriamas turinys: kaip jis keičia mūsų kasdienybę“.

Paskaitą vedė **dr. Ignas Kalpokas**.

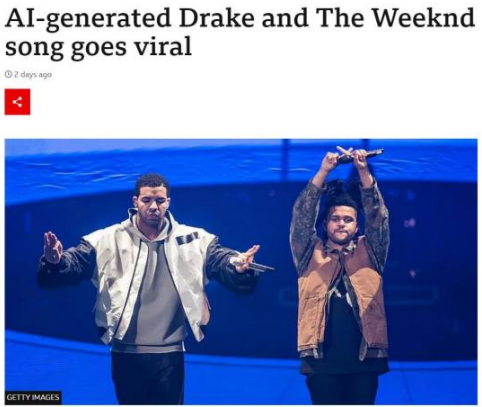

Paskaita apie lazerines technologijas Vilniaus Tuskulėnų gimnazijos moksleiviams

Rugsėjo 20 d. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centro (FTMC) Lazerinių technologijų skyriaus (LTS) Lazerinio mikroapdirbimo technologijų laboratorijoje mokslo populiarinimo paskaitą-ekskursiją „Lazerinės technologijos Lietuvoje ir pasaulyje“ skaitė Lietuvos mokslo premijos laureatas, FTMC vyriausiasis mokslo darbuotojas, LMA Jaunosios akademijos alumnas **dr. Mindaugas Gedvilas**.

Farmacijos paskaita gimnazistams

Gruodžio 8 d. LMAJA narys, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Kardiologijos instituto Molekulinės kardiologijos laboratorijos vyriausiasis mokslo darbuotojas ir Farmacijos fakulteto Vaistų chemijos katedros docentas **Vacis Tatarūnas** Kauno Jėzuitų bei „Vyturio“ gimnazijų vyresniųjų klasių moksleivius, besidominčius medicina, farmacija ir biologija, pakvietė apsilankyti Kardiologijos instituto Molekulinės kardiologijos laboratorijoje.

Jungtinis LMA ir LMAJA seminaras fundamentiniai mokslai kardiologijai

Lietuvos mokslų akademijoje (LMA) įvyko jau 4-ąjį kartą organizuojamas jungtinis LMA Jaunosios akademijos (LMAJA) ir Lietuvos kardiologų draugijos (LKD) mokslinis seminaras „Fundamentiniai mokslai – kardiologijai“.

Renginiui pirmininkavo **prof. T. Lapinskas** kartu su LKD Fundamentinių mokslų darbo grupės pirmininku **dr. Vaciu Tatarūnu**.

KONFERENCIJOS

Tarptautinė jaunųjų mokslininkų konferencija **„Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai 2023“** (The Young Scientists For Advance Of Agriculture AGRISCI2023).

12-tas Lietuvos Jaunųjų Matematikų Susitikimas

LJMS

Tarptautinė konferencija Chemija ir cheminė technologija 2023

6.

LMAJA pokyčiai

LMAJA vadovybės ir biuro pokyčiai

2024-2025 m. LMAJA vicepirminkės pareigas eis Dr. Rūta Ubarevičienė

LMAJA biuro sudėtis nuo 2024 m.

Dr. Paulina Želvienė

Dr. Monika Toleikienė

Dr. Lina Mikoliūnaitė

Dr. Karolis Ažukaitis

Dr. Mantas Povilaitis

LMAJA Alumni

Dr. Aldoma Balčiūnaitė

Dr. Jevgenij Chmielov

Dr. Tomas Petreikis

Dr. Vytautas Rinkevičius

Dr. Giedrius Gasiūnas

Dr. Jurgita Skiecevičienė

Dr. Rita Armonienė

Dr. Aleksandr Novoslavskij

Dr. Remigijus Paulavičius

Dr. Gediminas Stankūnas

Nauji LMAJA nariai

Dr. Irma Budginaitė-Mačkinė, VU
Dr. Rasa Nedzinskaitė-Mačiūnienė, VDU
Dr. Julius Vengelis, VU
Dr. Aleksej Žarkov, VU
Dr. Andrej Spiridonov, VU
Dr. Milda Stankevičiūtė, GTC
Dr. Juozas Grigas, LSMU
Dr. Rūta Sutulienė, LAMMC
Dr. Gintarė Kručaitė, KTU
Dr. Arvydas Rimkus, VGTU

Dėkojame už bendradarbiavimą!

Parengė Ieva Plikusienė ir Viktorija Vaštakaitė-Kairienė